

**MNIEJ
WAZ
WIĘCEJ**
EKOLEKCJA
ZERO
WASTE

1

DLACZEGO MUSIMY PILNIE ZMNIJSZYĆ ILOŚĆ ODPADÓW?

...odpowiedź: ? BY CHRONIĆ PLANETĘ I NASZE ZDROWIE! DOWIEDZ SIĘ, JAK TO ZROBIĆ!

**MNIEJ
WAZ
WIĘCEJ**

**MNIEJ
WAZ
WIĘCEJ**

**MNIEJ
WAZ
WIĘCEJ**

**MNIEJ
WAZ
WIĘCEJ**

NA KOŃCU KAŻDEJ EKOLEKCJI ZNAJDUJĄ SIĘ RÓŻNEDODATKOWE MATERIAŁY: PRAKTYCZNE PORADY, KOMIKSY, Z KTÓRYCH
MOŻNA SIĘ POŚMIAĆ, ALE I CZEGOŚ DOWIEDZIEĆ; PRZEPISY, POMYSŁY NA PODJĘCIE SAMODZIELNYCH DZIAŁAŃ, ZABAWY ITP.

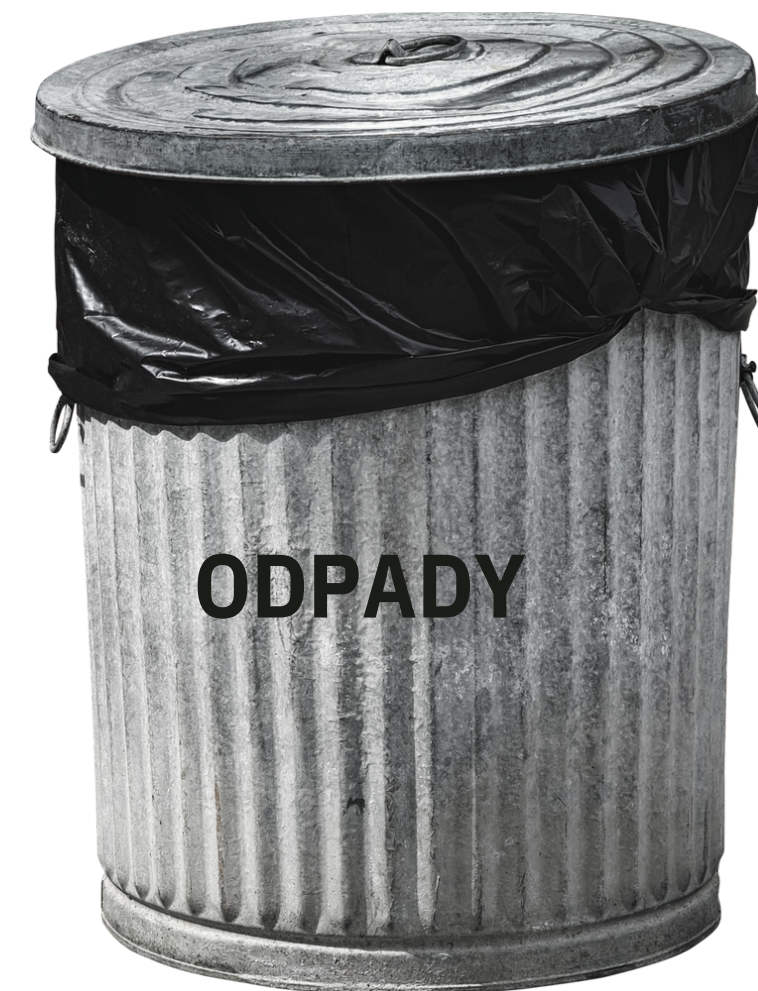

CO TO SĄ ODPADY?

I DLACZEGO MÓWIMY ODPADY, A NIE ŚMIECI?

**Celowo używamy słowa „odpady”,
bo to „naukowa” nazwa śmieci.**

Traktujemy śmietnik naukowo - jako bank materiałów
do ponownego przetworzenia.

TONIEMY W ŚMIEĆ...

... W ODPADACH!

© Gregg Segal '7 Days of Garbage'

Każdy Polak wytwarza 329 kg odpadów rocznie.

To ponad 1316 kg w przypadku 4- osobowej rodziny: tyle waży mały słoń!

CO TO JEST ŚLAD EKOLOGICZNY?

Każdy przedmiot potrzebuje ogromnej ilości energii i surowców do jego wytworzenia, pakowania i transportu. Na każdym etapie jego życia wytwarzane są odpady. NAZYWA SIĘ TO JEGO ŚLADEM EKOLOGICZNYM.

PRZEŚLEDŹMY ŚLAD EKOLOGICZNY CZERWONEGO SAMOCHODZIKA:

1 PRODUKCJA

2 PAKOWANIE

3 TRANSPORT

4 SKLEP

5 KOSZ NA ODPADY

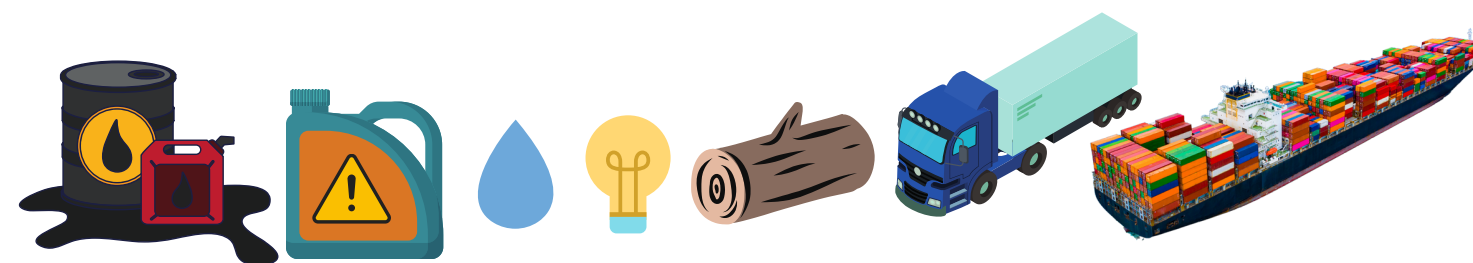

JAKI JEST ŚLAD EKOLOGICZNY

PRZEDMIOTÓW CODZIENNEGO UŻYTKU

Za każdym razem, gdy kupujesz nowe dżinsy lub szczoteczkę (lub samochód), powtarzasz ten sam cykl produkcyjny.

Za każdym razem oznacza to mnóstwo odpadów i zanieczyszczeń chemicznych szkodliwych dla naszego zdrowia.

Do wyprodukowania
1 pary dżinsów
(waga 600 g) zużyto 32 kg
surowców oraz **8000 l wody!**

wyprodukowanie 1 szczoteczki do
zębów (waga 5g) oznacza aż **1,5 kg**
odpadów!

1 samochód (waga 1 tona) to
70 ton różnych materiałów!

EKOLEKCJA
ZERO
WASTE

OPAKOWANIA

ZAJMUJĄ JEDNĄ TRZECIĄ TWOJEGO KOSZA NA ODPADY!

Materiały, z których wykonane są opakowania produktów, to głównie plastik, a także papier, metal i szkło. Zrobiono z nich puszki, butelki oraz wszelkiego rodzaju jednorazowe torby i tacki.

Niektóre z tych odpadów można poddać recyklingowi, ale (jak już wiemy) do produkcji każdego z nich już zużyto olbrzymie ilości surowców naturalnych i energii, więc recykling nie wystarczy.

Aby chronić naszą planetę i spowolnić zmiany klimatyczne, najlepiej byłoby się obejść bez nich.

COŚ MUSI SIĘ ZMIENIĆ!

MUSIMY DZIAŁAĆ, BY OCHRONIĆ PRZYRODĘ!

WASTE = ANG. MARNOTRAWSTWO

Nawet jeśli zdecydujesz się wprowadzić tylko jedną małą zmianę, najważniejsze jest to, że coś robisz! Czasami może wydawać się to trochę przytłaczające, ale pamiętaj, że tą małą zmianą dajesz przykład innym.

Nigdy nie wiadomo, kogo zainspirujesz, kto zechce cię naśladować. Małe zmiany wprowadzane przez wiele osób prowadzą do dużych skutków!

1 EKOLEKCJA: DLACZEGO MUSIMY PILNIE ZMNIEJSZYĆ ILOŚĆ ODPADÓW?

KRYZYS ODPADOWY Wzrastająca liczba ludzi, konsumpcyjny tryb życia, nastawienie na coraz to nowsze rzeczy spowodowało, że toniemy w odpadach. Każdy Polak wytwarza 329 kg odpadów rocznie, to ponad 1316 kg w przypadku 4-osobowej rodziny.

1/3 kosza na odpady zajmują opakowania (puszki, butelki i wszelkiego rodzaju jednorazowe torby, pudełka i tacki). Materiały, z których je wykonano, to głównie plastik, a także metal i szkło. Niektóre z tych odpadów można poddać recyklingowi, ale to niewystarczające, bo do produkcji każdego z nich zużyto już surowce naturalne i dużo energii.

ŚLAD EKOLOGICZNY Odpady powstają na każdym etapie życia produktu. Każdy produkt wymaga ogromnej ilości energii i surowców do jego produkcji, pakowania, transportu, przechowywania i utylizacji - nazywa się to śladem ekologicznym. My widzimy tylko wierzchołek góry lodowej problemu. Oto przykłady śladu ekologicznego kilku przedmiotów codziennego użytku:

- 1 szczoteczka do zębów (50 g) - 1,5 kg odpadów
- 1 para dżinsów (600 g) - 32 kg surowców + 8000 l wody
- 1 samochód (1 tona) - 70 ton różnych materiałów

Jak można zminimalizować wpływ naszej konsumpcji na wyczerpywanie się surowców naturalnych? Poprzez ograniczanie powstawania odpadów i niemarnowanie zasobów – czyli działania zero waste. To tzw. **5R: rezygnowanie – redukowanie – re-użycie – reperowanie – recykling**. Ważne, by stosować je **w niezmiennej kolejności**. Więcej na ten temat w kolejnej ekolekcji.

Zero waste to styl życia, zgodnie z którym świadomie staramy się nie marnować zasobów oraz generować jak najmniej odpadów, a tym samym nie zanieczyszczać środowiska. Zero waste to obecnie ruch rozpoznawalny na całym świecie. Jego członkowie opowiadają się za ekologicznymi alternatywami i są świadomi własnego wpływu na środowisko. Celowo używają słowa **ODPADY, a nie śmieci**. Śmieci kojarzą się z czymś bezwartościowym. Odpady to cenne zasoby i surowce, które można z nich odzyskać.

Mniej
Znaczy
Więcej

ORGANIZATOR:

POLSKIE STOWARZYSZENIE
ZERO WASTE

PARTNER STRATEGICZNY:

PARTNERZY:

EKSPERTKA MERYTORYCZNA PROJEKTU: **MAŁGORZATA GĘCA**
EKSPERTKA DS. DYDAKTYCZNYCH: **MARZENA BOROWSKA**

Przepiękne ilustracje wykorzystane na materiałach są autorstwa Bloutouf (www.bloutouf.fr). Inspiracje czerpaliśmy z książki dla dzieci „Les Zenfants presque Zero Dechet”. Jej autorami są Benedicte Moret (czyli właśnie Bloutouf!) i Jeremie Pichon, autorzy książek i bloga „Famille presque Zero Dechet”.

Polskie Stowarzyszenie Zero Waste jako organizator akcji Mniej Znaczy Więcej! udziela licencji (CC BY-NC-ND 4.0) edukatorom z placówek zgłoszonych do akcji do wykorzystania niniejszych materiałów do celów edukacyjnych i niekomercyjnych.